

CONSILIUL EUROPEAN
Președintele

PRESS
RO

DISCURS
EUCO 246/14
PRESSE 578
PR PCE 215
Roma, 7 noiembrie 2014

Herman Van Rompuy,
Președintele Consiliului European
„Perspective asupra trecutului și viitorului”
Discurs susținut în cadrul Conferinței privind situația Uniunii
(„Dove va l'Europa”)
(Accademia dei Lincei)

Îmi face plăcere să mă adresez dumneavoastră cu ocazia acestei conferințe de la Roma, în Palazzo Corsini, un loc al artelor și al științelor, și având în față un public atât de distins. În ultimii cinci ani am venit adeseori la Roma, luând parte la numeroase reuniuni memorabile, în Palazzo Chigi, în Quirinale..., dar mă bucură ocazia de a mă adresa astăzi acestui forum public.

Ne aflăm într-o perioadă de reînnoire politică a Uniunii Europene. Se deschide un nou ciclu de cinci ani: săptămâna aceasta, noua Comisie Europeană și-a început mandatul; la 1 decembrie, Consiliul European va avea un nou președinte în persoana lui Donald Tusk, succesorul meu. De asemenea, țin să salut președinția italiană a Consiliului de Miniștri!

Totodată, 2014 este un an al comemorărilor: centenarul Primului Război Mondial și, peste două zile, 25 de ani de la căderea Zidului Berlinului, care a fost un eveniment aparținând atât Germaniei, cât și, cu adevărat, Europei. Așadar, este un moment propice pentru „Perspective asupra trecutului și viitorului”.

În spiritul reuniunii noastre privind situația Uniunii („*Lo Stato dell'Unione*”), doresc ca remarcile mele să păstreze un caracter relativ global. Doresc să vă ofer trei serii de reflecții.

În primul rând, asupra crizei economice și a situației economice actuale;

În al doilea rând, unele lecții practice și instituționale privind funcția de președinte al Consiliului European, inclusiv privind rolul acestui organism în cadrul politicii externe;

În sfârșit, în al treilea rând, o reflecție mai cuprinzătoare despre ce fel de experiențe au oamenii în raport cu Europa și despre modul în care Uniunea ar putea fi mai atentă și mai protectoare aceștia.

Criza economică și financiară este punctul de plecare indispensabil atât pentru perspectiva asupra trecutului, cât și pentru cea asupra viitorului. Următorii cinci ani vor sta sub influența inevitabilă a perioadei pe care o lăsăm în urmă. Europa s-a schimbat. Această perioadă a fost dificilă și uneori dureroasă. Solidaritatea dintre țările noastre a fost pusă la încercare. Dar am trecut cu bine peste aceasta.

Cea mai importantă lecție oferită de criza din zona euro a fost aceea că am devenit pe deplin conștienți de interdependența noastră. Ceea ce se petrece într-una dintre țările noastre poate afecta ansamblul. Soarta unei țări cu 10 milioane de locuitori (precum Grecia) influențează zona monetară care numără 350 de milioane de persoane și, da, chiar și economia mondială. Guvernele au înțeles acest lucru, dar a fost nevoie de ceva timp pentru aceasta. Și opinia publică a descoperit acest lucru, dar i-a luat chiar mai mult timp, ceea ce este normal. Am depășit amenințarea existențială pentru zona euro; am câștigat acea bătălie și am izbândit și împotriva Casandrelor și a speculatorilor!

Cealaltă lecție importantă oferită de criză a fost că, pentru a gestiona această interdependență, am avut și avem în continuare nevoie de „mai multă Europă” (în mod cert în zona euro). Trebuie să consolidăm uniunea economică și monetară.

Mare parte din activitatea întreprinsă în ultimii ani s-a orientat către acest scop și, drept urmare, avem astăzi în mod clar o UEM cu o arhitectură mai puternică decât în urmă cu cinci ani. În aceasta se regăsesc o mai bună supraveghere bugetară și macroeconomică; fonduri de salvare; și, începând de săptămâna aceasta, și supravegherea exercitată de Banca Centrală Europeană asupra tuturor băncilor din zona euro. Acesta este începutul uniunii bancare – probabil cel mai mare pas făcut în direcția integrării europene de la lansarea monedei euro înseși.

Dar este nevoie de mai mult, în special în ceea ce privește coordonarea economică. Nu putem avea o monedă comună și nouăsprezece politici economice separate. Este necesar un minimum de convergență.

De aici se trage unul dintre regretele mele personale. În ceea ce privește coordonarea economică, aș fi dorit să fi mers mai departe decât am fost în măsură să decidem în cursul mandatului meu. Am prezentat o propunere, dar aceasta nu s-a bucurat de suficient sprijin. Putem ignora o soluție, dar nu putem ignora problema.

De aceea, nu mă surprinde faptul că deja în decembrie, cu ocazia primei reuniuni a Consiliului European desfășurate sub mandatul succesorului meu, chestiunea a revenit în atenție. Această decizie a fost luată în cadrul ultimului Summit Euro prezidat de mine, cu două săptămâni în urmă.

Cu siguranță, în dezbaterile economice actuală se regăsesc alte teme. Ea se axează pe creștere, pe reforme, pe modul în care putem găsi echilibrul corespunzător, atât în interiorul statelor, cât și între acestea. Criza economică durează mai mult decât ne-am fi așteptat sau decât am fi sperat, după reinstaurarea stabilității financiare în zona euro în toamna anului 2012. Care sunt motivele?

Creșterea este slabă, în mare parte pentru că potențialul nostru de creștere structurală este slab, aflându-se astăzi în jur de 0,5 %. Aceasta este cauzată de nivelurile ridicate ale ratei șomajului și de nivelurile prea scăzute ale investițiilor. În fond, creșterea reprezintă creșterea însumată a orelor de muncă și a productivității. O lipsă de locuri de muncă și de investiții pune ambii factori sub presiune. Așadar, o revenire „ciclică” a creșterii se lovește foarte curând de limite structurale.

Pe lângă aceasta, au existat și factori externi negativi. Incertitudinea geopolitică afectează încrederea în Europa, iar performanța țărilor BRICS – mai slabă decât se preconizase în cazul Chinei și pur și simplu slabă în cazurile Rusiei și Braziliei – ne-a afectat exporturile și, prin urmare, a afectat creșterea bazată pe exporturi din unele dintre țările noastre.

Nu ar trebui să căutăm cauzele creșterii economice slabe în sfera politicii monetare, care este permisivă. Acestea nu ar trebui căutate nici în sfera politicii bugetare, întrucât efectul net al bugetelor asupra creșterii a fost neutru anul acesta. În ultimii ani, Europa a dat dovadă de flexibilitate bugetară, punând accentul nu atât pe cifrele efective ale deficitelor, cât pe deficitul structural. Acest lucru este demonstrat de prelungirile de termene convenite în 2013 pentru ca țările să se așeze sub plafonul de 3 % stabilit prin Tratatul de la Maastricht.

Acum trebuie să ne concentrăm asupra reformelor structurale. Acestea sunt necesare în toate țările (inclusiv în Germania). Lumea se află în permanentă schimbare: nimeni nu poate găsi răgaz în temeiul eforturilor de ieri și nici nu se poate culca pe laurii de astăzi.

O prioritate principală este îmbunătățirea funcționării piețelor forței de muncă. Combaterea dualității între cei din interiorul sistemului și cei dinafara lui, între cei care beneficiază de un loc de muncă în baza unui contract sigur și cei care ocupă un loc de muncă precar sau nici măcar nu au un loc de muncă – din această categorie făcând parte adesea femeile, tinerii, imigranții... Această dualitate reprezintă pentru multe țări principalul motiv care a stat la baza creșterii vertiginose a șomajului pe durata crizei.

Alte reforme structurale esențiale vizează piața unică (o chestiune pe care Senatore Monti o are la suflet) și, de asemenea, uniunea energetică, piața digitală și, bineînțeles, Spațiul de cercetare și inovare.

Cu două săptămâni în urmă, în cadrul ultimului Consiliu European pe care l-am prezidat, liderii au salutat intenția noii Comisii Europene de a stimula investiții suplimentare în volum de până la 300 de miliarde EUR pe parcursul următorilor trei ani. Statele membre au o responsabilitate importantă în ceea ce privește reformele, dar și investițiile. Și să nu uităm: stimularea investițiilor, din punct de vedere economic, înseamnă luarea de măsuri atât pe partea cererii, cât și pe partea ofertei!

Situația economică actuală este complicată, pentru că ne confruntăm nu numai cu o creștere prea slabă, ci și cu o inflație deosebit de scăzută – și mai pronunțată în cazul țărilor din zona euro decât în cel al celorlalte state membre. Aceasta afectează atât datoriile publice, cât și pe cele private (care sunt prea ridicate) și, prin urmare, și investițiile.

De aceea, așa cum am spus cu câteva zile în urmă în cadrul Parlamentului European, trebuie să mobilizăm mijloace fără rețineri, fără teamă, fără obsesii, fără ideologie, combinând obiectivele pe termen scurt și lung și respectând principiile fondatoare ale uniunii economice și monetare. Întregul nostru sistem socioeconomic este construit pe creștere și ocupare a forței de muncă. Toți sunt extrem de conștienți de aceasta.

Permiteți-mi să adaug o observație cu caracter strategic. Dacă nu vom putea prezenta oamenilor rezultate concrete, materializate în creștere și locuri de muncă în cursul anilor care urmează, dacă nu vom putea demonstra că toate aceste sacrificii și eforturi dau roade, presiunea asupra ideii europene va deveni foarte puternică.

Votul antieuropean din luna mai a acestui an nu împiedică instituțiile UE să funcționeze. Dar, în absența unei perspective și a unei speranțe într-o viață mai bună, următoarele alegeri europene și viitoarele alegeri naționale pot deveni catastrofale. Așadar: miza este mare. Trebuie să conștientizăm extrem de bine acest lucru. Următorii cinci ani sunt la fel de cruciali ca și ultimii cinci.

Am observat că în public urmau să fie prezenți mulți avocați, practicieni în domeniul dreptului și profesori distinși – precum Giuliano Amato (*il Dottor Sottile*) și Joseph Weiler, cu care am discutat în trecut. Așa că am considerat că ar fi interesant să împărtășesc câteva reflecții instituționale privind experiența mea în funcție și modul în care mi-am pus amprenta pe acest rol.

Am simțit elementul de noutate al funcției în aceeași măsură ca oricare altă persoană. Am fost ales la 19 noiembrie 2009. Nu voi uita niciodată momentul. Pregătisem o declarație pentru presă în care ofeream o idee. Merită încă citată. Sunt rare ocaziile în care putem reciti o veche declarație fără a roși. Am spus atunci: „*[T]oate țările ar trebui să iasă învingătoare din negocieri. [...] În calitate de președinte al Consiliului European, îi voi asculta cu atenție pe toți și mă voi asigura că deliberările noastre se transformă în rezultate pentru toți.*” Am mai spus: „*S-a discutat foarte mult despre profilul viitorului președinte al reuniunilor Consiliului, dar nu e posibil decât un profil al dialogului, unității și acțiunii [...].*”

Experții juridici din rândul dumneavoastră știu că Tratatul UE stabilește rolul și atribuțiile Consiliului European și pe cele ale președintelui său în doar câteva rânduri. Acest organism nu are competență legislativă și nu se implică în deciziile conducerii executive. El este, în esență, un organism politic, al cărui rol este să stabilească orientarea generală. Sau, în limbajul tratatelor, să „*ofere Uniunii impulsurile necesare dezvoltării acesteia*” și să „*îi definească orientările și prioritățile politice generale*”.

Vocația instituției este de a sta la o parte de activitatea de zi cu zi – celelalte instituții ale UE o desfășoară mult mai bine în cadrul bine rodat al „metodei comunitare” – dar de a intra în acțiune atunci când se ivesc cazuri speciale: modificarea tratatelor, stabilirea bugetului și, de asemenea, gestionarea crizelor...

În tratat (și în ceea ce lasă nespus) veți observa de asemenea că președintele Consiliului European are un mandat relativ scurt (doi ani și jumătate, cu posibilitatea de a fi prelungit o dată), nu are responsabilități bugetare, o administrație proprie sau drepturi de numire și are la dispoziție un personal foarte redus la număr.

Acesta este un veritabil paradox: Consiliul European este considerat în general a fi cea mai înaltă autoritate politică a Uniunii, dar fișa postului și competențele formale ale președintelui acestuia sunt mai degrabă vagi, chiar inconsistente. Prin urmare, modul în care le pui în practică sau modul în care le interpretezi are consecințe importante! Altfel spus: tot ceea ce nu a fost prevăzut în mod formal a trebuit creat în mod informal.

Se pornește de la un lucru simplu: crearea încrederii. Crearea încrederii este, în opinia mea, probabil cea mai importantă atribuție a unui președinte al Consiliului European. Crearea încrederii între lideri, între instituții, între țări: aceasta stă la baza procesului decizional politic. Îndeosebi atunci când deciziile sunt dificile și când trebuie luate prin consens, așa cum se procedează în mod obișnuit în cadrul Consiliului European.

Cum se creează încrederea? Întâlnind oamenii, ascultându-i, ținând cont de opiniile lor. De exemplu, am insistat pe parcursul mandatului meu să vizitez toți membrii Consiliului European în propriile lor capitale, în principiu o dată pe an. Stând de vorbă cu președinții și prim-miniștrii în propriul lor mediu de lucru – de la Helsinki la Nicosia și de la Dublin la Sofia – înțelegi mult mai clar motivațiile lor. Și, în calitate de vizitator obișnuit în palatele guvernelor din alte capitale, nu pot să nu observ că multe dintre ele par, nu aș spune generos dotate sau luxoase, dar mai plăcute decât birourile în stil sovietic pe care le avem la Bruxelles!

Toate aceste eforturi de creare a încrederii au dat roade în momente de nevoie, în momente de criză. Din păcate, am trăit astfel de momente. Criza din zona euro și situația din Ucraina sunt cele mai pregnante. Aș spune câteva cuvinte despre rolul jucat de Consiliul European în cursul fiecăreia dintre ele.

Este adevărat că criza economică și financiară a fost gestionată foarte evident de către liderii naționali din Europa, în persoană – mai cu seamă în anii 2010-2012. Au fost două motive evidente care au determinat acest lucru.

În primul rând, erau în joc foarte mulți bani. Criza datoriilor publice, ca și criza bancară înaintea ei, a făcut necesară utilizarea banilor contribuabililor. Bugetul comun al UE este relativ mic (aproximativ un procent din PIB), astfel că instituțiile Uniunii nu au putut acționa singure în mod decisiv. Statele membre au trebuit să intervină. Iar sumele erau de așa natură încât, în cele mai multe țări, decizia nu putea fi luată decât la cel mai înalt nivel politic... în toate Palazzo Chigi și în toate Quirinale din întreaga Uniune... Nevoia de bani publici și, prin urmare, implicarea liderilor naționali și a parlamentelor naționale au fost pur și simplu naturale.

Cel de-al doilea motiv: în perioade de criză, instituțiile construite pe competențe care le-au fost atribuite își ating rapid limitele. Uniunea nu poate acționa decât în domeniile în care guvernele i-au acordat, în comun, un mandat pentru a face acest lucru. Dar atunci când intrăm în teritoriu necunoscut și trebuie stabilite reguli noi, Consiliul European este bine poziționat pentru a-și juca rolul.

Totuși, chiar dacă am fost obligați să utilizăm această cale „interguvernamentală”, toată activitatea noastră a făcut, de fapt, ca instituțiile centrale să fie mai puternice. Comisia a primit competența probabil fără precedent de a supraveghea bugetele și politicile economice (o vedem în desfășurare săptămânile acestea...). Influența Parlamentului a crescut. Mai devreme în cursul acestei săptămâni, Banca Centrală Europeană a început să supravegheze toate băncile din zona euro. Astfel de transferuri de competențe necesită, evident, consimțământul prealabil al tuturor țărilor implicate.

Ajung în cele ce urmează la rolul Consiliului European în afacerile externe. În vreme ce primii doi-trei ani au fost dominați de criza economică, în ultimul an atenția noastră la nivel politic s-a mutat mai mult către lumea din jurul nostru. Și în special către Ucraina. Evident.

Criza din Ucraina a fost și este cea mai gravă amenințare la adresa ordinii de securitate europene de la sfârșitul Războiului Rece. Invadarea Crimeei, în luna martie a acestui an, a reprezentat un punct de cotitură. Bineînțeles că înaintea de aceasta au mai avut loc și alte evenimente semnificative în Ucraina, și încă mai au loc – dar acesta a fost momentul de răscruce. Atunci când aduci atingere frontierelor, aduci atingere păcii.

În prima parte a lunii martie, am convocat o reuniune de urgență privind Ucraina. (A fost doar al doilea astfel de summit privind afacerile externe; primul se desfășurase cu trei ani înainte, pe tema Libiei, fiind de asemenea foarte important.)

În cadrul reuniunii privind Ucraina, după momentul Crimeei, Consiliul European a elaborat răspunsul Uniunii. În privința Ucrainei: sprijin politic prin acordul de asociere și sprijin pentru reforme. În privința Rusiei: sancțiuni în trei etape pentru a o face să-și schimbe modul de acțiune. Am rămas până în prezent fideli acestei abordări duale.

Consiliul European nu se apleacă totuși atât de des asupra chestiunilor de politică externă. Cel mai adesea, majoritatea președinților și prim-miniștrilor le lasă pe acestea în sarcina miniștrilor lor de externe (la fel cum, în perioade obișnuite, preferă să lase chestiunile financiare în sarcina miniștrilor finanțelor!). Dar atunci când chestiunile sunt atât de politice, atunci când este vorba de stabilitatea continentului, de dependența energetică, de constrângerea Rusiei prin sancțiuni și, în consecință, de un potențial impact negativ răsfrânt asupra economiilor noastre, atunci toți liderii naționali doresc să se implice personal și au procedat astfel în tot acest timp. Și nu am nicio îndoială că sub mandatul succesorului meu, Donald Tusk, această implicare a liderilor în privința Ucrainei va continua atât timp cât va fi nevoie. Recentul acord energetic pentru perioada iernii a fost un pas înainte. Recunoașterea de către Rusia a așa-numitelor alegeri desfășurate în Donbass a fost un pas înapoi.

Așadar, din experiența mea, este clar că, atunci când există presiune, Consiliul European poate acționa. Atunci când trebuie să o facem neapărat, este posibil să punem de acord 28 de lideri și 28 de țări. Nu este ușor, dar este posibil. Întrebarea mea de astăzi este cum se poate menține această capacitate de acțiune pentru Europa atunci când nu există o criză imediată, atunci când lipsește presiunea externă. Va fi mult mai dificil.

În orice caz, va depinde de Comisia Europeană și de spiritul său de inițiativă și, de asemenea – în pofida a ceea ce ar crede unii – va depinde de capacitatea Franței și a Germaniei, cărora li se vor alătura și alții, de a găsi soluții comune. Bineînțeles, acestea sunt doar două țări din 28, dar ele reprezintă două moduri de gândire politică și economică în cadrul Uniunii și, dacă ele nu cad de acord asupra unei direcții comune, situațiile devin foarte dificile.

Acordul dintre ele nu este o condiție suficientă, dar este adeseori una necesară. Aceasta reiese, în orice caz, din experiența mea. Și îl las cu bucurie pe succesorul meu să dovedească că eu mă înșel!

Dacă tot discutăm despre Germania și Franța, fără să uităm de Italia și de ceilalți, aș dori să menționez și Regatul Unit – de asemenea aici, în prezența lui Peter Mandelson. În următorii cinci ani, acesta va reprezenta una dintre provocările cruciale. Trebuie să facem tot ceea ce este cu putință pentru a menține Uniunea întreagă. „Împreună e mai bine!”

Impresia mea este că alte state membre sunt dispuse să asculte, să discute, să negocieze dacă este nevoie, cu condiția ca valorile și principiile fundamentale ale Uniunii noastre să fie respectate.

Permiteți-mi, vă rog, ca în cea de-a treia și ultima parte a discursului meu, să vă aduc niște reflecții cu valoare de concluzii.

Din perspectiva ultimilor ani și a situației economice dezamăgitoare, este clar că popularitatea „Europei” nu a crescut pe parcursul crizei – ci dimpotrivă. De aceea sunt atât de importanți următorii cinci ani.

Dar există de asemenea și o criză a politicii în general, la toate nivelurile. Se resimte chiar, în urma crizei financiare, o stare generală de disconfort legată de modul în care funcționează economiile noastre, de distribuția bogăției, de sarcina fiscală, de creșterea inegalității... Ca să nu mai menționez teama de globalizare, de migrație, de violența adoptată de fanatici.

Desigur, trebuie să nuanțez precizând că partidele populiste s-au format în unele țări cu ani buni înainte de declanșarea crizei financiare și a crizei din zona euro. În fiecare zi trebuie să luptăm pentru a „transforma teama în speranță”.

Cu siguranță, această problemă prezintă și o dimensiune europeană specifică. Dar, în opinia mea, aceasta nu privește doar instituțiile și alegerile. La un nivel mai fundamental, este util să analizăm modul în care oamenii percep și se raportează la Uniune. Care este experiența lor în raport cu aceasta. Și aș dori să dezvolt acest aspect ca încheiere.

Plec de la o observație pe care o fac cu tristețe. Se pare că oamenii văd astăzi în Europa un motiv pentru care se simt neputincioși și fără vreun cuvânt de spus – în vreme ce aceasta a fost tocmai construită pentru a-i face mai puternici și a le permite să își recapete controlul asupra propriei lor istorii.

Așa cum am declarat în luna mai a anului acesta la Aachen, când am primit Premiul Charlemagne – un mod de a înțelege mai bine această deziluzionare publică este distingând cum Uniunea noastră este mai presus de toate percepută de oameni ca un spațiu și aproape niciodată ca un loc. Spațiul și locul nu reprezintă cu siguranță același lucru. Un loc aduce protecție, stabilitate și sentimentul apartenenței. Este un cămin, în care oamenii se simt acasă. Un spațiu, pe de altă parte, deschide mișcarea și posibilitățile. Este vorba despre direcție, viteză și timp. Ca ființe umane, avem nevoie de ambele. Un spațiu în care să zburăm și un cuib pe care-l putem numi al nostru. Suntem creaturi foarte simple!

Pentru Europa, accentul s-a pus întotdeauna pe spațiu. Gândiți-vă pur și simplu la aceasta. De la bun început, acțiunea tipică a fost eliminarea frontierelor, pentru bunuri, lucrători, investiții, pentru a permite oamenilor și societăților să circule, să ia inițiative, să profite de oportunități. Chiar și astăzi, în domenii diverse precum energia, telecomunicațiile sau economia digitală, este vorba tot de dărâmarea frontierelor, de crearea acestui mare spațiu comun.

Însă nu ne-am gândit realmente niciodată la Europa ca la un cămin, un adăpost, iar astăzi plătim prețul pentru aceasta. Timp de decenii a mers bine. Frontierele deschise au adus oportunități uriașe, pentru muncă, comerț, studii în străinătate. Iar impactul întregii deschideri a fost în mare parte amortizat de creșterea economică și de statele sociale, create în paralel.

În mod fundamental, diviziunea muncii în toți acești ani a însemnat că Europa s-a deschis, iar guvernele naționale au fost în măsură să protejeze. Nimeni nu se aștepta la altceva. Însă lucrurile s-au schimbat. Globalizarea a pus statele sociale sub presiune. Criza a forțat instituțiile Uniunii Europene să aibă un nou rol.

Rezultatul este o schimbare dramatică și rapidă: în vreme ce timp de decenii Europa a însemnat numai deschidere, eliberare, deblocare, emancipare, abilitare, astăzi este văzută deodată ca intervenind, judecând, prescriind, dictând, corectând, chiar pedepsind... Europa, marele «deschizător» de oportunități, este astăzi percepută de către mulți ca un «intrus» nedorit, prietenul libertății și spațiului este considerat ca o amenințare la adresa protecției și a locului.

Trebuie să găsim echilibrul adecvat. Este esențial ca Uniunea să fie și de partea protecției. Este imperativ ca Uniunea să nu fie văzută ca aducând beneficii numai societăților, ci și angajaților; nu numai «celor care circulă», ci și «celor care se stabilesc»; nu numai celor cu diplome și competențe lingvistice, ci tuturor cetățenilor; și oamenilor nu numai în calitate de consumatori, care apreciază produsele ieftine și au o alegere largă, ci și ca lucrători, care pot vedea în alții concurenți pentru locurile lor de muncă.

Cum putem găsi echilibrul adecvat? Când vine vorba de protecție, oamenii se așteaptă la două lucruri din partea Uniunii Europene.

În primul rând, pentru problemele pe care fiecare țară în parte, nefiind în mod clar destul de mare, nu le poate combate de una singură, oamenii se așteaptă ca Uniunea să intervină. În chestiunile globale și transfrontaliere, oamenii doresc cu adevărat ca Europa să le apere interesele și să țină sub control amenințările. În al doilea rând, atunci când autoritățile naționale sunt cel mai bine plasate pentru a oferi asistență, oamenii se așteaptă ca Uniunea să nu intervină. Însă există alte cazuri, în care chiar din cauza dimensiunii sale, Uniunea trebuie să pășească ușor. Nu perturbând, ci respectând locurile familiare de protecție și apartenență – de la alegerile naționale în materie socială, trecând prin tradițiile și identitățile regionale, până la brânzeturile locale.

Din această perspectivă, mesajul cetățenilor către Uniune este clar. „*Uniunea trebuie să fie mai puternică în exterior și mai grijulie în interiorul său.*” În opinia mea, aceasta este una dintre principalele provocări viitoare, constând în recâștigarea încrederii oamenilor în Uniunea noastră. Și sunt pe deplin încrezător că noua echipă de conducere va aborda fără rețineri această responsabilitate importantă. Vă mulțumesc. Grazie.
